

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.อมร รัชศาสตร์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๘/๒๕๕๕

วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งข้อโต้แย้งของจำเลย (นายกฤษฎาภักดิ์ นุตจรัส) ในคดีหมายเลขแดงที่ ย. ๑๖๐๗/๒๕๕๐ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

สรุปข้อเท็จจริง

๑. บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ นวชนกิจ จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ ได้ยื่นฟ้องนายกฤษฎาภักดิ์ นุตจรัส เป็นจำเลย ต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ และศาลได้มีคำพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความแล้ว เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เป็นคดีหมายเลขแดงที่ ย. ๑๖๐๗/๒๕๕๐ ต่อมาธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ได้ยื่นคำร้องเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ขอสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ รายละเอียดสรุปได้ดังนี้

เนื่องจากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) กับธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) และบริษัทเงินทุน จำนวน ๑๒ แห่ง ได้รวมกิจการเข้าด้วยกันเป็นธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) และได้มีการรับโอนสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ นวชนกิจ จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็น ๑ ใน ๑๒ บริษัทเงินทุนดังกล่าวด้วย ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) จึงมีอำนาจเข้าสวมสิทธิในการดำเนินคดีนี้แทนโจทก์ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรา ๖๗ ฉ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ทั้งนี้ ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ได้ยื่นคำร้องขอสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ และขอให้แก้ชื่อโจทก์เป็นชื่อธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) แทน

๒. เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๓ นายกฤษฎาภักดิ์ นุตจรัส จำเลยได้ยื่นคัดค้านมีประเด็นสำคัญว่า

(๑) หนี้ระหว่างโจทก์กับจำเลยไม่ได้โอนไปยังบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงเทพธนกิจ จำกัด (มหาชน) กับธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) ดังนั้นธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) จึงไม่มีอำนาจขอสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์

(๒) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ จึงใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๖ เนื่องจากเป็นกฎหมายที่จำกัดเสรีภาพ สิทธิในทรัพย์สินของบุคคลและเสรีภาพ ในการประกอบกิจการหรือการประกอบอาชีพ และเป็นกฎหมายที่ให้สิทธิแก่ผู้รับโอนกิจการในการเข้า ดำเนินการในคดีที่มีอยู่แล้วโดยไม่ต้องดำเนินการใดๆ ตามขั้นตอนของกฎหมาย เป็นการเอาเปรียบ และลดรอนสิทธิเสรีภาพของคู่ความฝ่ายอื่นๆ อย่างชัดเจน และ

(๓) พระราชกำหนดทั้งสองฉบับดังกล่าว มีบทบัญญัติให้ผู้รับโอนกิจการ (ธนาคาร ไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน)) ได้เปรียบในการดำเนินคดีนี้เพราะสามารถเข้าเป็นคู่ความในคดีได้ทันที โดยไม่ผ่านขั้นตอนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และยังสามารถถามค้านพยานที่สืบมาแล้ว และคัดค้านพยานเอกสารที่ได้สืบไปแล้วได้ เห็นได้ชัดว่าเป็นการเอาเปรียบคู่ความด้วยกัน

๓. ศาลแพ่งกรุงเทพใต้พิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้จำเลยได้โต้แย้งคัดค้านการขอเข้าสวมสิทธิ เป็นคู่ความแทนโจทก์ ของธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ซึ่งยื่นคำร้องขอสวมสิทธิเป็นคู่ความ แทนโจทก์ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ การธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และมาตรา ๖๗ ฉ แห่งพระราชกำหนด แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ ว่าเป็นบทกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๖ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ ซึ่งเป็นบทกฎหมายที่ศาลต้องใช้วินิจฉัย และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ จึงขอให้รอการพิจารณาคดีไว้ ชั่วคราวและส่งความเห็นดังกล่าวไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

๔. ศาลรัฐธรรมนูญในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ มีมติให้รับคำร้อง ดังกล่าวไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัย

เนื่องด้วยคำแถลงคัดค้านประเด็นแรกเป็นการโต้แย้งเรื่องอำนาจการขอสวมสิทธิแทนโจทก์ มิใช่ปัญหาที่อยู่ในอำนาจศาลรัฐธรรมนูญ จึงเหลือประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยเพียง ๒ ประเด็น คือ

๑. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ สัตต ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

๒. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๗ ฉ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

บทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ก. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

๑. มาตรา ๒๕

“การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วยโดยอนุโลม”

๒. มาตรา ๓๐

“บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

ข. พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๓๘ สัตต

“ในการควบกิจการของธนาคารพาณิชย์เข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงิน หรือโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ถ้ามีการฟ้องบังคับสิทธิเรียกร้องเป็นคดีอยู่ในศาล ให้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินที่ควบกันหรือที่รับโอนกิจการแล้วแต่กรณี เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนในคดีดังกล่าว และอาจนำพยานหลักฐานใหม่มาแสดงคัดค้านเอกสารที่ได้ยื่นไว้แล้ว ทามค้านพยานที่สืบมาแล้ว และคัดค้านพยานหลักฐานที่ได้สืบไปแล้วได้ และในกรณีศาลได้มีคำพิพากษาบังคับตามสิทธิเรียกร้องนั้นแล้ว ก็ให้เข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษานั้น”

ค. พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๖๗ ฉ

“ในการควบกิจการของบริษัทหรือโอนกิจการของบริษัทให้แก่สถาบันการเงิน ถ้ามีการฟ้องบังคับสิทธิเรียกร้องเป็นคดีอยู่ในศาล ให้สถาบันการเงินที่ควบกันหรือที่รับโอนกิจการเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนในคดีดังกล่าว และอาจนำพยานหลักฐานใหม่มาแสดงคัดค้านเอกสารที่ได้ยื่นไว้แล้ว ทามค้านพยานที่สืบมาแล้ว และคัดค้านพยานหลักฐานที่ได้สืบไปแล้วได้ และในกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาบังคับตามสิทธิเรียกร้องนั้นแล้ว ก็ให้เข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษานั้น”

ง. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๘๘

“เมื่อคู่ความฝ่ายใดมีความจำเป็นที่จะอ้างอิงเอกสารฉบับใดหรือคำเบิกความของพยานคนใดหรือมีความจำเป็นที่จะให้ศาลตรวจบุคคล วัตถุ สถานที่ หรืออ้างอิงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ศาลตั้งเพื่อเป็นพยานหลักฐานสนับสนุนข้ออ้างหรือข้อเถียงของตน ให้คู่ความฝ่ายนั้นยื่นต่อศาลก่อนวันสืบพยานไม่น้อยกว่าเจ็ดวันซึ่งบัญญัติระบุพยาน โดยแสดงเอกสารหรือสภาพของเอกสารที่จะอ้าง และรายชื่อ ที่อยู่ของบุคคล วัตถุ หรือสถานที่ซึ่งคู่ความฝ่ายนั้นระบุอ้างเป็นพยาน หรือขอให้ศาลไปตรวจ หรือขอให้ตั้งผู้เชี่ยวชาญ แล้วแต่กรณี พร้อมทั้งสำเนาบัญชีระบุพยานดังกล่าวในจำนวนที่เพียงพอ เพื่อให้คู่ความฝ่ายอื่นมารับไปจากเจ้าพนักงานศาล

ถ้าคู่ความฝ่ายใดมีความจำนงจะยื่นบัญชีระบุพยานเพิ่มเติม ให้ยื่นคำแถลงขอระบุพยานเพิ่มเติมต่อศาลพร้อมกับบัญชีระบุพยานเพิ่มเติมและสำเนาบัญชีระบุพยานเพิ่มเติมดังกล่าวได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันสืบพยาน

เมื่อระยะเวลาที่กำหนดให้ยื่นบัญชีระบุพยานตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณีได้สิ้นสุดลงแล้ว ถ้าคู่ความฝ่ายใดซึ่งได้ยื่นบัญชีระบุพยานไว้แล้ว มีเหตุอันสมควรแสดงได้ว่า ตนไม่สามารถทราบได้ว่าต้องนำพยานหลักฐานบางอย่างมาสืบเพื่อประโยชน์ของตนหรือไม่ทราบว่าพยานหลักฐานบางอย่างได้มีอยู่ หรือมีเหตุอันสมควรอื่นใด หรือถ้าคู่ความฝ่ายใดซึ่งมิได้ยื่นบัญชีระบุพยานแสดงให้เป็นที่พอใจแก่ศาลได้ว่า มีเหตุอันสมควรที่ไม่สามารถยื่นบัญชีระบุพยานตามกำหนดเวลาดังกล่าวได้ คู่ความฝ่ายนั้นอาจยื่นคำร้องขออนุญาตอ้างพยานหลักฐานเช่นว่านั้นต่อศาลพร้อมกับบัญชีระบุพยานและสำเนาบัญชีระบุพยานดังกล่าวไม่ว่าเวลาใด ๆ ก่อนพิพากษาคดี และถ้าศาลเห็นว่าเพื่อให้การวินิจฉัยชี้ขาดข้อสำคัญแห่งประเด็นเป็นไปโดยเที่ยงธรรม จำเป็นจะต้องสืบพยานหลักฐานเช่นว่านั้น ก็ให้ศาลอนุญาตตามคำร้อง”

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง

คำวินิจฉัยที่ ๑๖/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔ วินิจฉัยว่า

(๑) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๖๗ ตี

(๒) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๗ ฉ และ

(๓) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ ตี และมาตรา ๓๘ สัตต ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ วรรคสอง

ข้อโต้แย้งของผู้ร้อง

๑. พระราชกำหนดทั้งสองฉบับที่ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) อ้างดังกล่าวขัดต่อ มาตรา ๒๕ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เพราะมุ่งประสงค์ จะใช้บังคับแก่กรณีหนึ่งกรณีใดโดยเฉพาะ กล่าวคือ พระราชกำหนดทั้งสองฉบับดังกล่าวตราขึ้นมาเพื่อใช้ เฉพาะกรณีที่กระทรวงการคลังดำเนินการควมรวมกิจการของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์จำนวน ๑๒ แห่ง เข้ากับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) และกับธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) เท่านั้น กรณีดังกล่าวมิได้ใช้กับกรณีอื่นๆ ทั่วไปแต่อย่างใด ดังนั้นพระราชกำหนดทั้งสองฉบับ

จึงเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นโดยมุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีหนึ่งกรณีใดโดยเฉพาะไม่เป็นการมุ่งให้มีผลใช้บังคับทั่วไป จึงต้องห้ามตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงใช้บังคับมิได้

๒. พระราชกำหนดทั้งสองฉบับดังกล่าวมีผลทำให้ผู้ร้องซึ่งเป็นบุคคลไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน เพราะมีบทบัญญัติให้ผู้รับโอนกิจการ (ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน)) ได้เปรียบในการดำเนินคดีนี้เพราะสามารถเข้าเป็นคู่ความในคดีได้ทันทีโดยไม่ต้องผ่านขั้นตอนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และยังสามารถถามคำถามที่สืบมาแล้ว และคัดค้านพยานเอกสารที่ได้สืบไปแล้วได้ เห็นได้ชัดว่าเป็นการเอาเปรียบคู่ความด้วยกัน ดังนั้นพระราชกำหนดทั้งสองฉบับจึงขัดแย้งกับมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงใช้บังคับมิได้

พิจารณาข้อโต้แย้งของผู้ร้อง

๑. ประเด็นแรก รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย แต่บทบัญญัตินี้ มีใช้บทบัญญัติเด็ดขาดที่ไม่มีข้อยกเว้น ดังจะเห็นได้จากข้อยกเว้นในมาตรา ๒๕ ซึ่งบัญญัติข้อยกเว้นให้จำกัดสิทธิและเสรีภาพในแต่ละเรื่องดังกล่าวได้ตามเงื่อนไขแห่งรัฐธรรมนูญ อาทิ ข้อยกเว้นในการตรวจค้นเคหสถานตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง ข้อยกเว้นในการจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง เป็นต้น

ดังนั้นเมื่อรัฐบาลตราพระราชกำหนดและรัฐสภารับรองแล้ว การจำกัดเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญมาตรา ๒๕ ยกเว้นไว้ จึงชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

๒. สำหรับประเด็นที่สอง เห็นว่า บทบัญญัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๘ ประกอบกับมาตรา ๘๕ มาตรา ๑๑๗ และมาตรา ๑๑๕ มีใช้บทบัญญัติเด็ดขาดที่ห้ามว่าเมื่อสืบพยานหลักฐานใดๆ ไปแล้วหรือล่วงเกินเวลาที่จะสืบพยานหลักฐานไปแล้ว จะนำพยานหลักฐานอื่นใดมาสืบเพิ่มเติมอีกไม่ได้กล่าวคือศาลมีอำนาจใช้ดุลยพินิจในการอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้นำพยานบุคคลมาสืบ หรือสืบหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์แก่การคดีได้ ฉะนั้นพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติดังกล่าวในมาตรา ๓๘ สัตต และมาตรา ๖๗ ฉ จึงไม่ตัดรอน หรือทำให้ผู้ร้องเสียเปรียบหรือแทรกแซงอำนาจศาลตามที่ผู้ร้องอ้าง จึงไม่ขัดต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๘ ประกอบกับมาตรา ๘๕ มาตรา ๑๑๗ และมาตรา ๑๑๕

อย่างไรก็ดีประเด็นพระราชกำหนดทั้งสองฉบับจะขัดหรือแย้งกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือไม่ นี้ไม่อยู่ในอำนาจที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัยได้ แต่ที่ยกมาอ้างก็เพื่อแสดงให้เห็นว่าพระราชกำหนดทั้งสองฉบับไม่ได้ตัดสิทธิผู้ร้องในการจะนำพยานหลักฐานใดๆ มาหักล้างคำพยาน

หลักฐานใหม่ของโจทก์ จึงไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความเสมอภาคและการเลือกปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐อยู่นอกอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ

๓. ในประเด็นที่สาม ผู้ร้องคัดค้านว่าการตราพระราชกำหนดมาแก้ไข ได้แก่ (๑) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๘ สัตต และ (๒) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๗ มิใช่ตราขึ้นเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชน แต่กลับจะเป็นผลร้ายแก่ประชาชนและบุคคลทั่วไป และเป็นไปเพื่อประโยชน์ของสถาบันการเงินเพียงไม่กี่แห่งนั้น เห็นว่า เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลของรัฐบาลที่ชี้แจงในการตราพระราชกำหนดที่ว่า การควบคุมกิจการหรือการกระทำบางอย่างเพื่อสร้างความมั่นคงแก่ระบบสถาบันการเงินและคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนต้องกระทำโดยเร่งด่วน จึงต้องตราพระราชกำหนดนี้ ย่อมรับฟังได้ว่าเป็นกรณีของความเห็นของผู้ร้องกับรัฐบาลไม่ตรงกัน ไม่ใช่ปัญหาความขัดแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เพราะการตราพระราชกำหนดนั้น เป็นสิทธิของคณะรัฐมนตรีและเป็นอำนาจของรัฐสภาที่จะให้ความเห็นชอบหรือไม่ในภายหลังตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๘ บุคคลไม่อาจทักท้วงได้ ทั้งต่อมาปรากฏว่ารัฐสภาได้มีมติอนุมัติพระราชกำหนดดังกล่าวแล้ว จึงมีผลสมบูรณ์สามารถบังคับใช้เป็นพระราชบัญญัติได้ (ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๘ วรรคห้า)

คำวินิจฉัย

อาศัยเหตุผลดังที่กล่าวมา จึงวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดทั้ง ๒ ฉบับ อันประกอบด้วย (๑) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๘ สัตต และ (๒) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๗ มิใช่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

ศาสตราจารย์ ดร.อมร รักษาสัตย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ